

Віг вдячних нащадків

Часто тих, хто народився в 1905-1940 рр., називають «втраченим поколінням». Я б назвав його по-іншому - мужнім. Щороку цих людей стає дедалі менше. Але мені вдалося поспілкуватися з ветеранами Другої світової війни. Серед них Олена МОВЧАН і Михайло КОЗЛЮК. Скажу наперед, досить цікаві особистості, від яких віє приязню, теплом і щирістю. Гарні співрозмовники, мають неабияке почуття гумору. Кожен розказав свою історію. Отож...

Олена Євтухівна народилася 21 липня 1922 року в с. Качаново Гадяцького району Полтавської області в селянській родині. Сім'я була великою — 8 чоловік: мати, батько та шестеро дітей. Навчалася в місцевій школі-семирічці, а пізніше поїхала до сестри у Воронеж, де й закінчила технікум зв'язку. Згодом влаштувалася в тамтешньому поштовому відділенні.

2 стор.

(Закінчення. Початок на 1-ій стор.)

У липні 1941 року 19-річну Олену забрали на фронт до воєнно-поштового сортувального пункту № 30. Тут і почалися її випробування долі, що не раз виявлялися смертельно небезпечними. Згадує, як під час бомбардування у м. Бельці (Молдавія) поштарки-фронтівки поховалися в окопних ямах. Вижили тільки Олена та її компаньйонка Наталія. «Саме тоді й відчула справжній страх війни — смерть», — ділиться співрозмовниця.

Після війни група потрапила в Будапешт, де її розформували. Повернувшись у Качаново, Олена знову працювала на пошті. Там зустріла майбутнього чоловіка, офіцера Григорія Мовчана. Після весілля поїхала з ним до Німеччини, а в 1959 році повернулися в Сарни й разом працювали в автопарку, отримали квартиру. Має двох донечок. Обидві пішли педагогічною стежкою. Старша 46 років викладала в Сарненській ЗОШ № 4 I-III ступенів, а молодша й досі трудиться вихователем у ДНЗ № 8. Учасниця війни має 2 онуки та 3 правнуки.

Олена Євтухівна пішла на заслужений відпочинок у 1977 році. Щороку на День Перемоги їй виплачують грошову винагороду, отримує й пенсію «За особливі заслуги перед Батьківщиною». Жінка побажала читачам «Сарненських новин»: «Живіть і радійте! Зараз легше жити, ніж колись». Дуже хвилюється з приводу подій, що відбуваються в країні, не схвалює російську агресію. Переживає за Україну й переконана, що росіяни — непогані люди, а Путін їх навертає на зло.

Живе ветеран із старшою дочкою, читає багато історичних книг, любить переглядати пресу. Дуже задоволена сім'єю і з нетерпінням чекає Дня Перемоги, щоб побачити захоплені очі сучасної молоді.

Врятували військові санітари

Мій другий співбесідник (фотографуватися, на жаль, відмовився) вразив до глибини душі своїми життєвими принципами та, незважаючи на вік, неймовірною силою в руках. Народився 22 лютого 1921 року в селі Гориньград Перший на

Рівненщині. Піс у селянській родині, а в шестирічному віці втратив батька. Залишилась мати й молодша на 5 років сестра, яку водив до школи, а потім ішов на роботу (малий Михайло не навчався). Сам ветеран називає себе самоучкою, хоча прочитав багато книжок. За спеціальністю — будівельник, мурував парові котли, печі. Згодом працював на фірмі «Промтехмонтаж» БМУ-23. Заробітки та часті поїздки з дому чоловікові набридли, тож пішов трудитись у колгосп.

На старий Новий рік 1944-ого юнака забрали в Брянськ, де навчали військовій справі впродовж двох тижнів. Там сформували 103 стрілецький полк, який завжди був передовим. Згодом Михайла Трохимовича направили на 3 Білоруський фронт. Найбільше запам'ятав бій за місто Каунас (Литва): «За 3 км від нас розташувалась німецька оборона. Вода в річках, озерах і місті була отруєна, а в болотах лежали міни. Обходилися власними невеликими запасами. Годували не часто й погано. Тої ночі, о 3 годині, поснідали, а ще через півтори розпочалося бомбардування. Тоді й отримав поранення в підшлункову, що могло виявитися смертельним. Ще був контужений на ліве вухо. Врятували військові санітари. Переніс дві операції в м. Горький, лікувався впродовж трьох місяців. Хоча годували в лікарні тричі, та й самою рибою, хліба видавали по 200 грамів».

У Сарни Михайло Трохимович переїхав у 1988 році з Коростеня, обмінявши хату на квартиру. Нагороджений 12 орденами, з них найвагоміший — «Орден захисника Вітчизни».

Особисто я з ветеранами спілкуюся вперше. Про війну маю уявлення лише з книжок і фільмів. А тут зрозумів, наскільки це страшно й зовсім не так, як у кіно. Нам усім треба брати з них приклад. Адже вони захищали не лише свої домівки, а й народ. Хотілося б, аби теперішня молодь зрозуміла всю серйозність ситуації, що склалася нині в Україні. Можливо, й нам колись доведеться іти в бій. І щоб не було соромно перед майбутнім поколінням, повинні в ньому вистояти.

Володимир АТЯСОВ.
Фото на 1-ій стор.
Василя СОСЮКА.